

Nyheden om Geert Wilders' planer om en Muhammed-tegnekonkurrence, der skulle finde sted senere på året i Holland, vakte øjeblikkeligt voldsomme reaktioner langt borte i Pakistan, hvor flere tusinde rasende islamister gik i protest med krav om, at deres regering protesterede over for hollænderne, skriver Chr. Lindtner.

Foto: K.M. Chaudary/Scanpix

Billeder af profeter og budskaber fra engle

EKSPLOSIVT EMNE: Der tales for tiden så meget om ytrings- og forskningsfrihed, men her er der tale om et indlysende eksplosivt emne, som både politikere, universitetsrektorer og professorer erfaringsvis er for feje til at tage fat på.

Af Chr. Lindtner
Tovesvej 6, Nærum

Man kan undre sig over, at en ellers skikkelig person bliver rødglødende af raseri, hvis du viser ham et billede af en klog mand, som han holder meget af. Hvis det ellers er et pænt og nydeligt maleri eller en fin tegning, så burde han da kun blive glad og stolt, ikke sandt?

Nej, det er ikke altid sandt. For nyligt kundgjorde den bekendte hollandske politiker Geert Wilders, at han agtede at holde en konkurrence med tegninger af profeten Muhammed.

Nyheden om en begivenhed, der skulle finde sted senere på året i Holland, vakte øjeblikkeligt voldsomme reaktioner langt borte i Pakistan, hvor flere tusinde rasende islamister gik i protest med krav om, at deres regering protesterede over for hollænderne. I modsat fald ville de selv ofre deres liv til ære for deres profets gode navn.

Disse trusler og rædselsfulde udsigter fik den hollandske politiker til selv

at aflyse den planlagte demonstration. Wilders ønskede ingen blodsudgydelser. Dermed faldt de ophidsede gemytteri i Pakistan til ro - indtil videre.

Men hvad er nu grunden til, at man ikke må afbilde profeten?

Den tidlige jødedom kender forbud mod billeder af Gud, men Koranen synes ikke at indeholde klare forbud mod billeder af Muhammed.

Det er værd at huske, at det her drejer sig om gamle profeter. Jesus er kendt som profeten fra Galilæa, og Buddha er ligeledes kendt som skythernes profet.

Hos grækerne møder vi meget tidligt Apollon, der er gudesøn, dvs. søn af Zeus, hvis vilje Apollon er sendt ned til jorden for at forkynde. En profet er således talsmand og budbringer fra gud i himlen. Grækerne og inderne kaldte ofte deres profeter for engle. Det er i alle disse tilfælde profeternes vigtigste opgave at forkynde deres himmelske faders vilje til forskellige befolkninger her på jorden, og på forskellige sprog. Alle taler vi jo ikke samme sprog.

Buddha og Jesus

I modsætning til grækerne, der ikke tøvede med at lave billeder og statuer af Apollon, så findes lignende billeder slet ikke hverken af Buddha eller Jesus i tidlig tid. Billederne hører en senere tid til. Med tiden blev der flere og flere ofte helt forskellige afbildninger af en og samme person.

Undertiden får man at vide, at grunden til de tidlige billedforbud hang sammen med hellighed. Det hellige må man ikke se et billede af. Men det er nu nok noget sludder. Forklaringen er snarere den, at de tidlige profeter hos både buddhister og blandt jøder var typer eller idealfigurer, ikke mennesker. Og hvordan ser en fiktiv profet mon ud? Hvordan ser en person, der aldrig har levet mon ud?

Først i en senere tid, da de gamle myter var blevet tryllet om til »historiske kendsgerninger«, tillod man sig at danne billeder af de gamle profeter, der

i følge sagens natur fra første færd var usynlige og derfor dårligt lod sig gengive i billeder.

Der findes i dag enkelte dygtige forskere, man af gode grunde sjældent hører om. De hævder, at Muhammed slet ikke er navnet på en historisk person, men en titel, der meget muligt knytter sig til Jesus, profeten fra Galilæa. Det betyder med andre ord, at når muslimer tilbyder Muhammed, så tilbyder de faktisk Jesus under et af de mange andre navne, hvorunder han fra første færd også var kendt.

Der tales for tiden så meget om ytrings- og forskningsfrihed, men her er der tale om et indlysende eksplosivt emne, som både politikere, universitetsrektorer og professorer erfaringsvis er for feje til at tage fat på.

Jeg vil afslutningsvis nævne englen Gabriel, som spiller en helt afgørende rolle i både buddhismen, jødedommen, kristendommen og islam.

Enhver kristen kan selv tænke sig til, hvad der sker, hvis man hiver englen Gabriel ud af beretningerne i Det Nye Testamente. Og i islam og i buddhisme spiller Gabriel om muligt en endnu større og afgørende rolle.

Ja, jeg kan dårligt forestille mig noget mere opsigtsvækkende end en forside i en dansk avis med overskriften: Har englen Gabriel overhovedet eksisteret?

Ville en sådan forside føre til voldsomme protester fra muslimer her i Danmark, sådanne som vi netop har set på vej i Pakistan? En god del af sine åbenbaringer modtog Muhammed jo fra den gode engel Gabriel. Men hvis Gabriel slet ikke har eksisteret, hvad bliver der så af englens åbenbaringer? Og af profetens troværdighed? Og af fanatikernes tolerance?

Chr. Lindtner er mag.art. & dr. phil.
Har udgivet lærebøger om religion,
bl.a. Gads religionshistoriske tekster.

DAGENS CITAT

» De vestlige elitors mentale krise giver sig udslag i en ekstremt forenklet tilgang til verden. Den er baseret på forestillingen om, at vi er de gode, og de, der ser verden på en anden måde, er de onde. Vi er frie, demokratiske og velstående. Dem på den anden side fremstilles hjemme som demokratiets fjender og ude i verden som formørkede diktaturer. Den slags er effektivt, hvis man skal mobilisere ligesindede, men det bidrager sjældent til en dybere forståelse af verden.

Flemming Rose, journalist, bl.a. medlem af regeringens Ytringsfrihedskommission, i Berlingske.

Vi har alle et ansvar for demokratiet

Højrepopulisme

Af Petar Socevic
Folketingskandidat
Radikale Venstre

Efter tilfælde i både Frankrig og Tyskland, hvor yderligtgående højrepartier som Front National og Afd går frem ved valgene i takt med, at der piskes en folkestemning op i dele af befolkningen, opstår det nærliggende spørgsmål, om vi nogensinde kan komme til at møde lignende tendenser herhjemme.

For ganske nyligt kunne man konstatere, at en politiker foreslog at udelukke mennesker med et bestemt religiøst tilhørsforhold fra dansk statsborgerskab, og senest udtalte en anden folkevalgt, at der skal kunne skydes på mennesker på flugt.

I Danmark har vi et af de meste åbne demokratier i verden, hvilket heldigvis giver højt til loftet og muligheder for mange forskellige holdninger. Det skal vi altid stå vagt om.

Religionsfriheden

Det gør vi blandt andet ved at sikre, at det aldrig kan blive politisk legitimeret at tilsidesætte en af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions vigtigste bestemmelser - religionsfriheden. Kodificeringen af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention ved i alt sin enkelthed cementeringen af de vestlige demo-

kratier, som vi kender dem i dag, og den endegyldige afstandtagen fra yderligtgående regimer.

Er der ikke mulighed for, at forslag, som direkte sigter på at undergrave denne, og som billiger, at befolkningsgrupper skal udskilles og underlægges et andet regelsæt foranlediget af deres religion, kan medføre andre udtalelser, som ikke alene blåstempler en tilsidesættelse af menneskers velbefindende, men også af deres eksistens?

Grænserne rykkes

Grænserne bliver rykket, for hver gang der er folkevalgte eller andre offentlige personer, som blåstempler en debat, som opildner til et yderligtgående højrepopulistisk verdenssyn, og der afsøges konstant afkroge, som ikke blot er med til at dehumanisere et emne, som grundlæggende set handler om mennesker af kød og blod, men som også åbner for, at enkelte - eller flere - kan begynde at tolke menneskesyn, der ikke hører til i et demokratisk samfund ind i periferien af dansk politik.

Vi har som altid fra politisk side den opgave at skubbe i en mere humanistisk og demokratisk retning, og det er en af vores vigtigste opgaver. Den samme opgave pålægger medierne som demokratiets vagthund og den uofficielle fjerde statsmagt. Medierne har et kæmpe ansvar for at oplysning og proportioner altid er at finde i debatten. På samme måde som det ansvar flere medier - herunder danske - påtog sig i det kollektive forsvar af Trumps gentagende angreb på pressefriheden.

Giver man en stemme til dem, der arbejder uden for demokratiets rammer, er det ganske vanskeligt at gøre det om igen. Derfor har vi alle et ansvar for at passe på demokratiet.